

Antagen 20250317

**Granskningsutlåtande FÖP
Norrfjärden bilaga
Stationsläge Norrfjärden**

Piteå kommun

Innehåll

Inledning	2
Granskningsutlåtande - vad är det?	2
Hur har granskningen gått till?.....	2
Vilka har svarat?	2
Reflektioner över inkomna synpunkter	3
Representativitet.....	3
Förtydligande	3
Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer	4
1 Statliga myndigheter	4
1.1.1 Länsstyrelsen Norrbotten	4
1.1.2 Energimyndigheten	6
1.1.3 Havs- och vattenmyndigheten.....	6
1.1.4 Luftfartsverket.....	6
1.1.5 Norrbottens Museum.....	6
1.1.6 Sametinget.....	6
1.1.7 SGU – Sveriges geologiska undersökning	7
1.1.8 Sjöfartsverket	8
1.1.9 Skogsstyrelsen.....	8
1.1.10 Trafikverket Region Nord	8
2 Kommunala myndigheter.....	9
2.1.1 Miljö- och tillsynsnämnden, Piteå kommun	9
3 Bolag, partier, organisationer och föreningar	9
3.1.1 Vattenfall Eldistribution AB	9
4 Inkomna synpunkter från privatpersoner	9

Inledning

Piteå kommun har tagit fram ett förslag på en ny bilaga till fördjupad översiktsplan för Norrfjärden. Förslaget var ute på samråd under perioden december 2023 – januari 2024. Under samrådet kom 17 skriftliga yttranden in. Efter samrådet har planen justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt. Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 16 september – 11 november 2024. I föreliggande granskningsutlåtande redovisas de yttranden och synpunkter som kommit in under granskningstiden samt hur kommunen valt att hantera dessa samt kommunens bemötande.

Kommunen har efter granskning inte gjort några större förändringar av handlingen.

Granskningsutlåtande - vad är det?

Efter granskningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande/granskningsutlåtande sammanställa de synpunkter som inkommit under granskningstiden och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Det särskilda utlåtandet med de sammanställda synpunkterna ska sedan bifogas de övriga översiktsplanehandlingarna. Om synpunkter som inkommit under granskningstiden inte kan tillgodoses i planförslaget bör detta särskilt motiveras. Ansvariga politiker och tjänstepersoner har läst och diskuterat alla inkomna yttranden. I detta särskilda utlåtande har synpunkterna sammanfattats i ett antal kategorier.

Hur har granskningen gått till?

Förslaget till fördjupad översiktsplan för Norrfjärden bilaga stationsläge Norrfjärden har varit ute på granskning under 16 september – 11 november 2024.

Granskningshandlingen har skickats på remiss till länsstyrelsen, myndigheter, grannkommuner, kommunala förvaltningar, övriga instanser samt andra berörda.

Granskningshandlingen har även funnits tillgänglig på Piteå kommuns webbplats och utställd på följande platser:

- Stadsporten, Västergatan 10
- Biblioteket Norrfjärden, Porsnästorget 5B

Samrådet har annonserats i Piteå Tidningen samt på Piteå kommuns Facebook sida.

Vilka har svarat?

Under granskningstiden har det sammantaget inkommit 13 skriftliga yttranden. Yttranden har inkommit från myndigheter, bolag, föreningar samt privatpersoner och fördelar sig likt nedan:

Myndigheter	10
Föreningar	0
Bolag, företag	1
Privatpersoner	2

Reflektioner över inkomna synpunkter

Efter att kommunen sammanställt de inkomna yttrandena finns ett behov av att reflektera över de svårigheter som kan finnas i att bemöta och ta hänsyn till dessa.

Representativitet

De inkomna synpunkterna i samrådet utgör inte ett representativt urval av vad boende och verksamma i Norrfjärden har för synpunkter på förslaget. Dokumentet är i sin helhet omfattande och kan vara svårt att ta till sig, vilket kan resultera i att det kan vara svårt att lämna synpunkter på, speciellt då samrådet endast berör den nya bilagan. Att synpunkterna formellt måste skickas in skriftligt för att kunna tas i beaktning kan vara en orsak till att vissa väljer att inte yttra sig. I föreliggande handling redovisas och bemöts skriftligt inkomna synpunkter.

Förtydligande

En del synpunkter grundar sig på planeringen av Norrbotniabanan. Bilagan utgår från fakta att Norrbotniabanan kommer att gå i anslutning till Norrfjärden. Bilagan utgår också från att en regional stationsplats ska byggas i Norrfjärden, vilket idag inte är beslutat och inte en fråga som ägs av Piteå kommun. Vi vet idag att Norrbotniabanan kommer att gå i anslutning till Norrfjärden, inom beslutad korridor. Vi vet inte var i korridoren banan kommer att gå inte heller om det blir en regional stationsplats i området. Planering kan komma att ändras beroende på hur Norrbotniabanans dragning blir.

Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer

För att underlätta läsningen har nedanstående yttranden sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet, utan är till viss del förkortade. Kommunen har valt att redogöra för de synpunkter som inkommit från respektive remissinstans samt bemöta dem nedan. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Piteå kommun och svaren bemöter yttrandet i sin helhet, inte den till viss del förkortade versionen nedan.

I Statliga myndigheter

1.1.1 Länsstyrelsen Norrbotten

Handlingar inkomna Länsstyrelsen 2024-11-19 för granskning enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen, PBL, (2010:900) Beskrivning av ärendet Piteå kommun har tagit fram ett förslag till komplettering av den fördjupade översiktsplanen för Norrfjärden (FÖP Norrfjärden) som antogs 2018-12-17 med en ny bilaga som behandlar stationsläget för Norrbottenabanan samt bostäder, kommunikationer och ytor för verksamheter.

FÖP Norrfjärden är en fördjupning av den kommuntäckande översiktsplanen antagen 19 december 2016.

Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om

- 1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,*
- 2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,*
- 3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,*
- 4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och*
- 5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.*

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över planförslaget den 12 april 2024.

Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på planförslaget. Kommunen ska redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen enligt 3 kap 20 § PBL. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen enligt 3 kap 5 § PBL.

Övergripande synpunkter

Det är positivt att kommunen förbereder sig för anläggandet av Norrbottenabanan och tar ett helhetsgrepp kring planeringen i Norrfjärden t.ex. med tanke på tillgänglighet.

Det tilltänkta stationsområdet i planen är dock begränsat och korridoren för riksintresset betydligt bredare, vilket innebär att stationsläget kan komma att bli ett annat när linjedragningen av Norrbottenabanan beslutats. Detta kan kullkasta de förberedelser som kommunen gjort och planens genomförbarhet blir därför osäker.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Kommunikationer

I planhandlingen föreslås flera utvecklingsområden för bebyggelse och verksamhetsområden inom riksintressekorridoren för Norrbottenabanan. Dessa är numrerade 16 – 21 i den kompletterande bilagan för stationsläge. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att peka ut områden i riksintressekorridoren innan järnvägsplanerna är klara. Detta behöver särskilt noteras i planen i enligt 3 kap. 5 § plan- och bygglagen.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Länsstyrelsen påtalade under samrådet att det saknas underlag i planhandlingarna för att bedöma hur den nya bilagan för stationsläget förhåller sig till miljö kvalitetsnormerna för vatten. Kommunen för i samrådsredogörelsen ett resonemang om byggnation i områden med sulfidjordar. Frågan om miljö kvalitetsnormer för vatten gäller dock inte endast sura sulfatjordar utan även dagvattenhantering, avloppslösningar och fysisk påverkan. En fördjupad översiktsplan (FÖP) är inte bindande, men ger vägledning inför kommande detaljplaner och åtgärder. Om dagvattenutredningar och praktiska ställningstaganden kring dagvattenlösningar skjuts till detaljplaneprocesserna blir det svårt att bedöma den sammantagna påverkan från ett genomförande av översiktsplanen. Det är heller inte säkert att eventuellt behov av åtgärder kan hanteras inom respektive detaljplan. Inom ramen för en översiktsplan är möjligheterna att bedriva kompensationsåtgärder mycket bättre jämfört med i detaljplaneskedena. MKB:n för FÖP Landsbygdscentra är också i fråga om miljö kvalitetsnormer knapphändig på information och konstaterar endast att föroreningar från dagvatten lokalt kan utgöra en viss miljöbelastning. Länsstyrelsen anser inte att planhandlingarna uppdaterats med information om påverkan på MKN för vatten. Då en tydlig risk finns att en miljö kvalitetsnorm inte följs och erforderligt underlag saknas behöver detta särskilt noteras i planen i enligt 3 kap. 5 § plan- och bygglagen.

Samråd inför yttrandet

I handläggningen har deltagit företrädare för Länsstyrelsens enheter för samhällsplanering och kulturmiljö samt miljöanalys. De som medverkat i beslutet Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp samt godkänts av enhetschef Annica Lindström med planhandläggare Ewa Lassi som föredragande.

Kommunens kommentar

När det gäller dagvattenutredningar och praktiska ställningstaganden kring dagvattenlösningar så ser Piteå kommun på frågan om känsliga recipienter i ett kommunövergripande arbete. Ett arbete pågår gällande riktlinjer för dagvatten – beslut tas under 2025 samt att vi under 2025 kommer att påbörja ett åtgärdsprogram för våra vattenförekomster för att uppnå god status i enighet med miljö kvalitetsnormerna. Vid en utveckling i Norrfjärden kommer hänsyn att tas till detta arbete.

Kommunen anser att det är viktigt att ge Trafikverket underlag för vad Piteå kommun har för planer i områden kring Norrbotniabanan, detta för att Trafikverket ska ges möjlighet att ta hänsyn till det i sitt arbete med järnvägsplaner. Utredningsområden i Norrfjärden är exempelvis en direkt följd av att korridoren går genom lämpliga områden för både verksamheter och bostäder och kommunen vill ha en planberedskap i området. Eventuell exploatering kommer att göras med hänsyn till Riksintresset.

Piteå kommun för löpande diskussioner med Trafikverket i frågor som berör gemensamma intressen. Kommunen har i antagandehandlingen särskilt noterat vad Länsstyrelsen anser i enlighet med 3 kap. 5 § plan- och bygglagen.

1.1.2 Energimyndigheten

Energimyndigheten avstår från att yttra sig vid granskning av förslaget till fördjupad översiktsplan Norrfjärden

Kommunens kommentar

Yttrandet noteras.

1.1.3 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig vid granskning av förslaget till fördjupad översiktsplan Norrfjärden

Kommunens kommentar

Yttrandet noteras

1.1.4 Luftfartsverket

Luftfartsverket har inga ytterligare tillägg en de som framförts vid samrådet.

Kommunens kommentar

Yttrandet kräver inget svar.

1.1.5 Norrbottens Museum

Norrbottens museum anser att handlingen saknar redogörelse för hur kulturmiljön påverkas av den framtida utvecklingen i Norrfjärden - detta gäller så väl kyrkstaden som de äldre gårdarna i området. Hur ska Piteå kommun säkra de historiska värdena för framtiden då Norrfjärdens kyrkstad är riksintresse för kulturmiljövården (BD60)? Det är med anledning av detta viktigt göra en kulturmiljöanalys eller likvärd utredning och där beskriva hur tillkommande bostäder påverkar befintliga bebyggelseområden samt enskilda byggnaders kulturhistoriska värden och karaktärsdrag. - 8 kap 9§ PBL ”en obebyggd tomt som ska bebyggas ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen”. - 8 kap 13§ 4. PBL ”en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på bebyggelseområden”

Kommunens kommentar

Piteå kommun anser att FÖP Norrfjärden bilaga Stationsläge Norrfjärden inte påverkar kulturmiljön vid kyrkstaden. Vid vidare utveckling kommer 8 kap 9 PBL beaktas och utredas i kommande planprocesser.

1.1.6 Sametinget

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter som urfolk att bevara och utveckla sin kultur. Sametingets uppgift är att medverka i samhällsplaneringen och tillse att samiska behov beaktas, däribland renskötselns rättigheter i frågor avseende utnyttjande av mark och vatten. Med varsamt förvaltande av mark och vatten gynnas den biologiska mångfalden till nytta för alla invånare.

Svenska myndigheter har enligt grundlagen ett särskilt ansvar för att skydda och främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla allmänintresset rennäring, som är en central del av den samiska kulturen. Att renskötselrätten ska skyddas innebär att en kommun vid planering av mark måste ta hänsyn till vilka ingrepp som kan accepteras för att renskötselrätten inte ska kränkas.

Synpunkter riksintresse rennäring och annan markanvändning

Riksintresse rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera. Enligt underlaget berör inga av planens förslag eller åtgärder områden av riksintresse för rennäringen.

Även åtgärder som vidtas utanför ett riksintresseområde kan innebära skada på riksintresset på grund av de konsekvenser de bedöms ha för riksintresset. En bedömning ska göras om området kan vara av sådan avgörande betydelse för samebyns möjligheter att bedriva renskötsel att det enligt 3 kap. 5 § första stycket miljöbalken ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande. Bedömningen ska göras utifrån kumulativa effekter av övrig markanvändning inom området.

Det finns i övrigt ingen beskrivning av eventuella konsekvenser på renskötseln. I planen framgår att dialog ska hållas med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötseln men det saknas beskrivning om hur hänsyn ska tas till rennäringen som riksintresse vid hantering av bygglov eller detaljplaner inom utpekade områden.

Kommunens kommentar

FÖP Norrfjärden berörs av ett område av riksintresse för rennäringen i sydvästra delen av området. Inga förslag/åtgärder i FÖP Norrfjärden berör riksintresse för rennäring. Under detaljplaneskedet är samebyarna alltid en samrådspart om utpekande ligger inom, eller berör, riksintresset för rennäring. Frågan om riksintressen kommer att hanteras så som lagen kräver.

1.1.7 SGU – Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökningar avstår i detta fall från att lämna ett platsspecifikt yttrande och skickar med sina allmänna riktlinjer. Dock önskar SGU anföra att speciellt längs Norrlandskusten är sulfidjordsproblematik viktig att ta hänsyn till. Risker och möjlig påverkan kopplas till de nationella miljömålen nämns i bilagan "FÖP Landsbygdscentra – Konsekvenser". Vad detta betyder för tänkt markanvändning enligt planhandlingen framgår dock ej. Det vore önskvärt att detta på något sätt tas upp även i huvuddokumentet med koppling till ev. planerade faktiska åtgärder, då förekomst av sulfid- / sulfatjordar kan ge stor påverkan på förutsättningar för -och konsekvenser av- faktisk eller tänkt markanvändning.

Generella synpunkter rörande planremisser:

Det är av stor vikt att eventuella naturrisker som utgår från jordart, bergart i kombination med vattendrag, topografi och påverkan genom ett ändrat klimat beaktas vid all samhällsplanering, likaså hållbar (åter-)användning av naturresurser som förbrukas av samhället. SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till sanering av förorenad mark, klimatanpassning och hållbar energiproduktion för grön omställning. I områden med brant topografi och nära vattendrag bör risk för slamströmmar, erosion och skred beaktas, speciellt i områden med finkorniga jordarter.

Även i de fall där kommunen inte är självförsörjande på bergmaterial behöver fysisk planering tillgodose materialförsörjning till byggande och infrastruktur på både kort och lång sikt, exempelvis

genom masshantering, mellankommunala samarbeten och regional materialförsörjningsplanering. Då täktverksamhet kan innebära avsevärd påverkan på omgivningen och samtidigt i många fall ställer specifika krav på råvara och lokalisering, kan det vara klokt att redovisa dylik verksamhet i plankartan om tillämpligt för att visualisera ev. konkurrerande markanvändning och påverkan.

Kommunens kommentar

Lager med sulfidlorer finns i princip överallt längs kust och älvdalar, dessa kan och måste alltid hanteras vid exploatering. Vid planering och byggande i områden med sulfidlorer och sura sulfatjordar ska åtgärder vidtas för att undvika påverkan på omgivande vatten. Kommunen har ett systematiskt arbete vid påträffandet av sulfidjord där i första hand metoder som innebär att uppgrävning undviks användas vid påträffandet av större mängd massor. Vid urgrävning väljs i första hand uppläggning under grundvattenytan för att minska miljöpåverkan.

1.1.8 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket inga synpunkter.

Kommunens kommentar

Yttrandet kräver inget svar.

1.1.9 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inte några synpunkter på presenterat underlag. Skogsstyrelsen har inte utfört något fältbesök i samband med den här remissen. Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Vi är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Kommunens kommentar

Yttrandet kräver inget svar.

1.1.10 Trafikverket Region Nord

Trafikverket har inga ytterligare tillägg en de som framförts vid samrådet.

Kommunens kommentar

Yttrandet kräver inget svar.

2 Kommunala myndigheter

2.1.1 Miljö- och tillsynsämnden, Piteå kommun

Miljö- och tillsynsämnden har inga ytterligare tillägg en de som framförts vid samrådet.

Kommunens kommentar

Yttrandet kräver inget svar.

3 Bolag, partier, organisationer och föreningar

3.1.1 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall har inga ytterligare tillägg en de som framförts vid samrådet.

Kommunens kommentarer

Yttrandet kräver inget svar.

4 Inkomna synpunkter från privatpersoner

Det har inkommit 2 synpunkter från boende, verksamma och i övrigt berörda privatpersoner i Norrfjärden. Den ena handlar om gällande att en tågstation i Norrfjärden skulle förstöra Norrfjärden som en del av landsbygden medan den andra förespråkar en byggnation av Norrbotniabanan i sin helhet.

Kommunens kommentarer

Norrbotniabanan är en 27 mil ny kustnära järnväg mellan Umeå och Luleå som kommer att göra det snabbare, säkrare och mer miljövänligt att resa och transportera gods till och från regionen. Bygget av den nya järnvägen kommer att innebära stora förändringar och stora möjligheter för utveckling av Piteå som kommun. I juli 2021 gav regeringen i uppdrag till Trafikverket att påbörja planeringsarbetet av Norrbotniabanans sträcka mellan Skellefteå och Luleå. För Piteå kommuns del innebar det starten av ett intensivt arbete som kommer pågå tills banan är färdig och tågen rullar.

Trafikverket svarar för hela planeringen och fastställandet av järnvägsplanen och är huvudman för bygget av Norrbotniabanan. Trafikverket har ett nära samarbete med de kommuner som finns efter sträckan som är intresserade av att järnvägen blir så tillgänglig som möjligt för invånarna.

Synpunkterna föranleder inte någon förändring av planförslaget